

Amaç	Hedef	Sektörel Operasyonel Program	Açıklama
Ekonomik Kalkınma 1: Tarımsal Altyapı, Üretimde Artış ve Modernizasyon	H1: Sulanan alan artırılacaktır	S1: Küçük Ölçekli Sulama İşleri Programı	Küresel iklim değişikliği nedeniyle DOKAP Bölgesinin yıllık yağış rejimi ve sıcaklık ortalamalarındaki değişimler, eski sistem sulama altyapısının neden olduğu kaçak ve kayıplar, doğal su kaynaklarının rezervlerindeki azalma vb. nedenler bölgenin en önemli ekonomik faaliyetlerinden biri olan tarım alanında önemli gelir kayıplarının yaşanmasına neden olmaktadır. Bu kapsamda küçük ölçekli sulama işleri programı ile 25 metrenin altındaki küçük ölçekli sulama göletlerinin yapımı veya onarımı mümkünse kapalı sulama sistemleri ile yeni ve mevcut sulama kanallarının rehabilitasyonunun gerçekleştirilerek sulanabilir alanların miktarının artırılması sağlanacaktır.
	H2: Tarımsal altyapı iyileştirilecek, tarımsal üretim artırılacaktır	S2: Mera Altyapısının Geliştirilmesi Programı	Hayvancılığın en önemli ihtiyaçlarından biri olan yem ve ot kapasitesi konularında DOKAP Bölgesi önemli potansiyelleri içerisinde barındırmaktadır. Bu bağlamda tasarlanan program ile çayır mera alanlarından en iyi şekilde faydalanmak amacıyla, otlatmayı kolaylaştırıcı yapı ve hayvan içme suyu tesislerin kurulumlarıyla hayvan refahını sağlayacak projeler desteklenecektir.
		S3: Arıcılığın Geliştirilmesi Programı	DOKAP Bölgesi Türkiye'nin en önemli bal ve arı ürünleri üretim merkezlerinden birisidir. Program kapsamında özellikle katma değeri yüksek bal ve arı ürünlerinin üretimi, işleme ve paketleme tesisleri ile temel petek ve arı yemi üretimi desteklenecektir. Bununla birlikte bal ve arı ürünlerinde verim artışına yönelik ana arı üretimi, işletmeleri ve uygun alanlarda organik arıcılık desteklenecektir.
		S4: Katma Değeri Yüksek Bitkisel Ürünlerde Üretimin Desteklenmesi Programı	Program kapsamında bitkisel üretim çeşitliliği artırılarak gelir kaynakları yükseltilecektir. Kırsalda faaliyet gösteren çiftçi ailelerin tarımsal üretimleri çeşitlendirilerek gelir kaynakları artırılacak ve sosyo-ekonomik açıdan kalkınması sağlanacaktır. Bölgede yetişen başta yüksek katma değerli tıbbi ve aromatik bitkiler olmak üzere organik tarıma dayalı girişimciliğin ve yenilikçi uygulamaların artırılması, değer zincirinin geliştirilmesi ve markalaşma faaliyetleri desteklenecektir.

Amaç	Hedef	Sektörel Operasyonel Program	Açıklama
Ekonomik Kalkınma 1: Tarımsal Altyapı, Üretimde Artış ve Modernizasyon	H3: Tarımsal üretimde Modernizasyon, Teknoloji Kullanımının Yaygınlaştırılması sağlanacaktır	S5: Bitkisel Üretimde Mekanizasyonun Artırılması Programı	Son dönemlerde bölgede tarım makineleri sektöründe önemli ivme yakalanmış ve bu doğrultuda tarım makinelerinin üretim kapasitesinde artış yaşanmıştır. Bu potansiyel ile birlikte program kapsamında, kırsal alanda yaşam standartlarını yükseltmek, ürün miktarını verim odağında artırmak ve üreticilerin sorunlarına çözüm bulmak için modern teknolojinin tarımsal üretim sürecine dâhil edilmesi ile ilgili çalışmalar desteklenecektir.
		S6: Hayvansal Üretim ve Sanayinin Geliştirilmesi Programı	Program kapsamında bölgenin katma değeri yüksek hayvansal üretim potansiyelini geliştirmek amacıyla; hayvansal ürünlerin toplanması, işlenmesi ve paketlenmesine yönelik tesisler desteklenecektir. Bununla birlikte hayvan sağlığı ve gıda güvenliğine yönelik tesislerin kurulumu, kalite ve verim artışına yönelik damızlık materyallerin üretimi desteklenecek, üretici örgütlerinin altyapısı ve üreticileri ekipman desteği ile güçlendirilecektir.
		S7: Su Ürünleri Üretiminin Desteklenmesi Programı	Bölgenin önemli potansiyellerinden biri olan mavi ekonomi başlığında su ürünleri yetiştiriciliği öncelikli dönüşüm alanlarındandır. Bu bağlamda program kapsamında su ürünleri yetiştiriciliğinde faaliyet gösteren işletmelerin, verim artışı ve ıslah amaçlı anaç materyal üretimleri başta olmak üzere ihtiyaç duydukları altyapı gereksinimleri desteklenerek verim artışı ve dış ticaret kapasitelerinin geliştirilmesi sağlanacaktır.
Ekonomik Kalkınma 2: Rekabetçilik, Entegrasyon, Ekonomik Çeşitlilik	H4: Tarımda Yenilikçi Uygulamalar, Rekabetçilik, Katma Değer Artışı, Pazar Erişim İmkanları ve Üretici Örgütlerinin Kapasitesi artırılabacaktır	S8: Üretici Örgütlerinin Kapasitesinin Artırılması, Tarımsal ve Yöresel Ürünlerin Üretim-Satış ve Pazarlamasının Desteklenmesi Programı	Program kapsamında; kırsal alanlarda ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesine yönelik uygulamalar, tarımsal üretim ve pazarlama çalışmalarında birlik ve kooperatifleşme ile rekabet gücünün artırılmasına ve gelirin tabana yayılmasını sağlamaya yönelik yenilikçi uygulamalar, dezavantajlı yörelerde yaşayan nüfusun yaşam standartlarının geliştirilmesine yönelik entegre kalkınma projeleri, üreticilerin ortak kullanımına yönelik altyapı ve donanım desteklerini kapsayan projeler desteklenecektir.

Amaç	Hedef	Sektörel Operasyonel Program	Açıklama
Ekonomik Kalkınma 2: Rekabetçilik, Entegrasyon, Ekonomik Çeşitlilik	H4: Tarımda Yenilikçi Uygulamalar, Rekabetçilik, Katma Değer Artışı, Pazara Erişim İmkanları ve Üretici Örgütlerinin Kapasitesi artırılabacaktır	S9: Tarımsal Eğitim ve Yayım Programı	Program kapsamında başta istihdam odaklı projeler olmak üzere; bitkisel üretimde toprak ve su kaynaklarının etkin kullanımını sağlamak, tarımsal eğitim ve yayım hizmetlerinin etkinliğinin ve bu konuda hizmet veren başta çiftçi örgütleri olmak üzere kurum ve kuruluşların kapasitelerinin artırılmasına katkıda bulunmak, kırsal dezavantajlı alanlardaki tarımın verimliliğinin ve kalitesinin artırılmasına yönelik eğitim faaliyetleri, modern altyapılar ve akıllı tarım teknolojileriyle ilgili çiftçilerin uzman personel ile buluşturulması, gelecek nesillere çiftçilik mesleğinin benimsetilmesi gibi projeler desteklenecektir.
	H5: Mekan yaklaşımı bütüncül kırsal kalkınma sağlanacaktır.	S10: DOKAP Entegre Kırsal Kalkınma Programı	Program kapsamında sosyoekonomik gelişmişlik açısından ülke ortalamasının altında kalan kırsal alanlarda; özellikle üretim ekseninde kırsal ekonomilerin geliştirilmesi, kırsal-kentsel ekonomilerin entegrasyonunun sağlanması, erişilebilirliklerinin güçlendirilmesi ile kırsal yaşam kalitesinin artırılmasına yönelik stratejilerin oluşturulması sağlanacaktır. Bu kapsamda DOKAP Bölgesi genelinde mekânsal planlamalar yapılarak, öne çıkan üretim modellerine yönelik projeler desteklenecektir.
	H6: Turizm ve sanayi ile ekonomik çeşitlenme sağlanacaktır	S11: Turizm Amaçlı Ulaşım Aksının İyileştirilmesi Programı	Turizm, DOKAP bölgesinin lokomotif sektörlerinden biri olmakla beraber, her geçen gün hızla gelişmektedir. Gelişimin sürdürülebilir kılınması, doğa ile dost turizm faaliyetlerinin yaygınlaştırılması ve sektörün on iki ay boyunca aktif olması hedeflenmektedir. Bu bağlamda program kapsamında, Doğu Karadeniz Turizm Master Planı'nın çıktısı olan Yeşil Yol Projesinde turizm adına kayıt altına alınan 1., 2. ve 3. öncelikli güzergahlar ile bölgedeki önemli turizm destinasyon alanlarına ulaşım sağlanan güzergahlarda altyapı ve üstyapı iyileştirme çalışmaları yapılacaktır.

Amaç	Hedef	Sektörel Operasyonel Program	Açıklama
Ekonomik Kalkınma 2: Rekabetçilik, Entegrasyon, Ekonomik Çeşitlilik	H6: Turizm ve sanayi ile ekonomik çeşitlenme sağlanacaktır	S12: Turizm Destinasyon Alanlarının Geliştirilmesi, Kültürel Mirasın Korunması ve Turizme Kazandırılması Programı	Program kapsamında destinasyon yönetimi kapsamında oluşturulan ve turizm merkezi/turizm odağı olarak belirlenen bölgelerde, doğal ve kültürel kaynakları korumayı esas alan, bölgeye sosyo-ekonomik fayda sağlayan, yerel turizmin geliştirilmesine yönelik uygulama ve faaliyetler ile destinasyon yönetimi temelinde potansiyel arz eden doğa, kültür, spor, gastronomi, sağlık turizmi, eko-turizm, kırsal turizm ve agro turizm vb. konulara yönelik faaliyetler desteklenecektir. Bununla birlikte soyut ve somut kültürel mirasın korunmasına ve turizme kazandırılmasına yönelik faaliyetlerde bu program kapsamında desteklenecektir.
Bölgenin Kalkınmasına Yönelik Ekonomik, Sosyal, Beşeri ve Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi Fırsatları	H7: Ekonomik fırsatlar değerlendirilecektir	S13: Sanayi Ekosisteminin Güçlendirilmesi Programı	Bölge sanayisinin rekabetçiliğini artıran, sanayi ekosistemini geliştirmeye yönelik, ar-ge, girişimcilik, sanayi ve üniversite işbirliğini artırıcı faaliyetler, fizibilite ile ekonomik potansiyelin araştırılması gibi konularındaki projeler bu program altında desteklenecektir.
	H8: Sosyal, beşeri ve kurumsal gelişme sağlanacaktır	S14: DOKAP Sosyal Uygulamalar Programı	Program kapsamında eğitimde ve istihdamda yer almayan genç ile kadınların kişisel ve mesleki beceri kazanmalarını sağlayacak faaliyetler yürütülecektir. Ayrıca özel gereksinimi olan bireylerin; refah düzeyinin ve sosyal hayata katılımının artırılması, kişisel ve mesleki becerilerini geliştirilmesi ile ihtiyaç duyulan rehabilitasyon çalışmaları bu program altında desteklenecektir. Bununla birlikte program kapsamında, bölge genelinde örgün eğitim faaliyetleri dışında öğrencilerin farklı beceri ve sanat alanları ile ilgilenmelerini sağlamak amacıyla bilgi evleri, kütüphane, teknoloji ve tasarım-beceri atölyelerinin oluşturulması sağlanacaktır.